

**Fragmente: Großer Seelentrost. Astrologische Texte : Universitätsbibliothek
Rostock, Fragm. theol. 68**

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1696246830>

Handschrift Freier Zugang

en blode alre hee gewone
Ho hande queme dar ganc
twe furve bassune blise
twe furven bassune vnde
em to den oven yn dat em
flamen to den othen vnt
vnde vnt deme munde vnt
vnt der nezen dar na sprac
hee nu legged en vp en
te bedde vnde bryged en
ne wroue alre hee gewone
vnt dar uerhen sy en vnt
pen en vp en glugedich bedde
dat was vnt seck des peche
vnde foreuels dar queme
sine slangen vnde slangen
en vnt den hals vnde ghe
brede poligen de slangen
yn den mund dar na was
vnt gelynges zele wedder
bracht to deme luydne
blef yn den orden vnt
smadde aller weilde qud
vnt sine luydne
vnt vnt hee
vnt to edessone
na dinc en vnt
subie vt
vnt seue
dat vnt gebot vnt hee

al dinc zely vnt vnt dinc
kueften

Ho wome was en vnt man
de huyt eufemang vnt was
en edel hee vnt busenwode
de huyt dylact. Sy twen vnt sy
vnde hadden heere huyde. Sy
woren so welchich dat en dende
wol tusend knapen ghelede
med sodeme gewande vnt
dragen guldene gordel. Sy
woren barmhertich vnt hadde
god leef. Sy bereydeden alle da
ghe die dylact yn ore huse
dar setten si wederen vnt wou
sen vnt arme lude. Sy dende
selge to der tafelen. Twen dat an
den middich qud so erhen sy
jesue. God is vnt barmhede syh
ouer sy vnt bescherde en en
kynd dar huyt sy alle vnt
dat qunt to der puylen
serede se vnt nar vnt
sine vnt vnt luyt vnt

schone brud **S**ynen vader
sone kinder **D**e in en soze
vnde weyneden **D**at ghy en
allent mycht to betten hee wa
De syh mycht melden **D**o de
qua **D**at hee to gode ware n
De sone na hee eyen bryf
vnde schreef **D**ar yn alson le
vnde bestot den bryf yn sy
hant vnde gaf sone ghyft
Dat was yn eyne sündich
sone gemeentlyken alle lude
yn der heiden weren **D**one
dar eyne sime gehord **D**e s
alio **N**emte ad me qui lude
romana est ego refina vos
spreeked alio vnde **K**onned
al de gent **D**e gy arbeyde
med borden vcladen sime
wyl yn lauen **A**lle de bloet
liden syh selue **D**at over
maad roch **A**lle wylt want
vered vny der sime vnde
deme lude vnde **D**e vnde
erden **D**one sprak **D**e vnde
ghadande solied eyen in
de dar byt hee vor yn **D**e
heer **D**e lude lude **D**e lude

Deine hyle hee **D**e sime **D**e lude
sone vnde de punde vnde nam
en vnde kop vor allemic volke
Dar was yn geschreuen **D**at
heer vnde alleme **D**nde vnde
Eufemias sone do de vader dat
borde **D**one vyl hee va vnders
vnde vndersynen wegen **D**e
der erden vnde lach oft hee **D**at
we geweset **D**o hee wedder to syh
suluen qua **D**one beghint hee
to schreunde vnde to wey **D**e
dar alle **D**e dar weren **D**ar
an en seggen hee roch sime olden
gwen hare **H**ee stuch sy seluen
med den visten vnde sprak
my heere leue kyndich war
sime heere my alio se bedruued
dat du zo mensich yar best ghe
wesed yn myne huse vnde best
my die vnde geseke **D**my leue
dat yk dy mycht senedich seer
maad **N**u derf yk my immer
yemichet wylt vormoden **N**u
yk dy vor my see **D**od loggen **D**e
de moder **D**esse vnde vnde **D**on
qua sy lopende in eyne
med lowne **D**nde ta vnde **D**e
de lude lude **D**e lude

Dyt is dath

Wude spink we der wollust des
ser werlt volged de heft ey hoed
ende eer ey mesche dat weyt
zo kummed de dod wude steyt
en der nedder zo vaxed hee na
Jesser korten wollust yn de e
wyge pyne der helle **D**at af
nyk yk dy ey kleyne segten

Dat was ey vreslyk eyhem
dat yagede ey ten man

T.

de sep vor dath eyhem lyp em
na do gwa hee te eyner Jepen
kuley dar stant ey bom bouen
dar vyl hee yn de hyle vnd go
den kom ynde hynk syt dar in
dar sinte sa dar nye wyse dng
meide eyne was nyt de and
swan vrede gne gen de wortel
des loms op dat hee vullen
scholde **D**at hee kuley and de
borne hage ey vreslyk dath
de wude syt ey hee vyle dat
hee en vrede done sach hee op
deme borne en wenyg homyng
vngut de dore alle sines
noth dat hee vne ma

Fragm. theol. 68

gebod

sehen yagede dat ys de dod
deme meschen volged we
hen geyt **D**e dath dath ys
mied de yo dar in steyt dat
den mesche vorffunge dat
vyl vp deme borne dath ys
lust desser werlte **D**e meny
meschen verlostet den
den **D**e vorblydet den
sehen also dat hee neyne an
ofte vrucht heft noch we
dod oder vor den daniel od
vor god **D**ar vme schalun
en desse vylste werlt wude
werlyche wollust **D**e schalun
vylt verlasten op werlyche
ust **D**e vylte op werlyche hame
te de vorryen dym dy yn
gromen med **D**e gude w
sant by dy yn dyne noden
vyn wyl yk dy segge ey ey
it was ey man de hadde
den vring den eyner hadde
leude wansyke selue **D**e hand
falye syt den dritden kley
mied wun syt **D**e wart he

Fragm. theol. 68

Drehte zo wyl yk dy volgen
beten an de poorte vnde hiet
vnde Ion wat yk bederff
man want bederued vnde
to demen den drien vrude / De
kileyne leef hadde hee dorst
ne othen wiste vphoren v
em vnde sprak / O leue vrou
yk hebbe dy eyne kileyne
schep bewisen noch zo subie
dy yn myne noden hee en
en vrolyken vnde giuctlyk
vnde sprak. wes wyllkomme
heerne leue vrucht De vrucht
wu kileyne dat sy so doot
yk over myn vor geyen
gynk hee vor den honyg
em vnde had vor em vnde
halp em sonen leuedes. **D**
ys eyne gelykenesse de wyl
dy beduden De vyfte vrucht
ys dor wydlyke gaud dat
mesche son leued vme wa
manych sone zale men
vnde syf. **D**esse vrucht gyt
welken wist meer mer

vnde to werlyken vruden der
du vo vor den man / **D**reht dy
ne koste leue an god vnde de
wylse dat med drien almyssen
vnde med anden guden wisten
dat du en boue alle dink leef
hest. **S**amely vele guden wiste
vnde sende sy vor hen to genene
leued. dat du vo hen wren
wilt. **N**o du meer vor hen
sende. vo du meer vnde
dat van wyl yk dy wt seghe
Dat was eyne grote stad die
was vo eyne gewonheyd
dat sy alle yar hore eyne sion
meden men to conet honyg
de wiste in nre hee wiste
wilt hee me de dat hee ze wiste
seste. **D**reht dy nre so en vnde
steyden en wisten van der stad
vnde hore en wren yn dat
mer vo eynen be vloren werden
dat wiste hee gungers sefen
Dreht dy nre qua dat en
honyg. **D**reht dy nre
de lande vor hen sulver

Dyt y dar yve gebod:

satione yve **Ande** gebod en dat
 sy en **galden** thyn to den suden
Dar laet geden sy en to van linc
 vnde de onel gese. behorden en
 va bymen to alre ze dat hee ney
 ne wege wuste **Done** vnt hee
 an syn gebod **vnde** had wisen
 leue heen god dat hee em to hulpe
 wolde home yn der gerten be
 horyngte **vnde** leue hee gaff em
 syne genade dat alle de beho
 ryngte vorgynk **Done** nazmen
 alle de vrome dar vnt vnd linc
 dar vnt eyne satione. **vnde** vromwe
 de bequind en an to lachgede **vnde**
 sprink warvme wylan neyne
 vromwe hebben na den male dat
 de hyligen priarchen vnt ghe
 husvromwe **hadden** **Done** per
 de hadde eyne husvromwe **vnde**
 de ys hylig. In machst gode wol
 done yn der eadnesschap nem
 my to eadte zo ye dat heye sude
Done sprink yosaphat dat eadte
 ve hylig. **Dar** men mod wol
 eadnesschap entyngten de des
 in vorloned heft **Quer** we
 gode geloned heft syne yuifer

Fragm. theod. 68

syne muid to wadelen **vnde** dach
 menygleye **hee** sach de yuifer
 an wete sy was gaw satione
 de sy bequind em to beffagende
 he was sathas dar by vnde
 de dym vnde seide **Dyt** some
 pay **De** gy dyt wol dat ey
 ff meer linc wen wy alomale
 der in alle the wy wyllen
 vnt helpen **de** ye in the
 vnt geyme de losen geyste vp
 mer syde **vnde** de yuiferwe
 vnt ap der anzen syde **vnde** be
 horden en zo ze dat hee neyne
 wege mer wuste **Done** bequind
 to wepmede bytelyke ze vnt
 yn syn gebod **In** **denne** ghe
 de wari hee enestapende **Done**
 ghe em dach hee ne vnt eyne
 vnt neye de was alomale be
 vnt vnt med blinne vnt vnt
 vnt vnt vnt wesen **Dar** sieden
 vnt med menygleye frucht
 vnt vnt vnt vnt vnt **Dar**
 vnt vnt **Dar** hee des gelyk
 vnt vnt vnt vnt vnt **Dar** sieden
 vnt vnt vnt vnt vnt **Dar** sieden
 vnt vnt vnt vnt vnt **Dar** na

Fragm. theod. 68

vnde mid menyghere behoeft
vnde druphemisse. Dar na
hee gebraucht vor de helle da
sac hee menyghande pyn
dar seden sy em dar dar yn
ven musten alle sundeste liden
de scholde dar ewyghelike
dar na wart hee enwacht
dome vngynk em al syne b
vynge de hee hadde to d
dome lytten sy vnder be
den vnde gaf em syne volke
hee bewede dar dome herhe
vnde verstaede alle afgode
pliche de syne vnder olt zo
vor beel dar dar olten wart
dar na sijn sy vnder lo
vortent al des godes vnde
yn de wistene vnde w
syne meyster barlaam sijn
dar queme em de enclen
enteygen gelopen meny
wys beuolen yn eme lo
wys beuolen eme lo
barch wys gar g
len med emene barch s
zo vrp hee yo god an dar
to hulpe queme. **A**holup

Aho heft dese hyl he jofapst
god lof geschad bouen me dym
dar vme heft em god gegreuen
dar ewyge lyke dar vns dach
olten werden moete des helpe
vns de vader de sone vnd de hyl
vnd leue du schalt dar yste
gebod godes wol holden.
we dar yste mycht wol holden
dome helpe de ander mycht wolk
messte mycht rechten geloue
heft dome helpen al syne gode
werke mycht we hat yste ge
lod braken de vorderned god
ganng ze kynd dar wi bewae dy
Dat gesing to cumer thys
dar men de gyl lude dar
w vring dar sy af gode scholde
an beden dome gynk olt cy bys
stop to van angeste vnde owerde
dome afgode dar bewuede
em de vnde gynk yn de wiste
nye vnde was dar yn he yar
yn eme strengelende dar
stunt cy palu dom an af werde
vnde de hee sijn dar van was
mycht verne cy dome
dunk hee vnde hadde me mo
de hee alle laet hee vnder

Dyt is dat ghebed

sprak de koning te o / bydde wat
 du wilt dat wil yk dy gene vnd
 hec sijn dat hec dat yo don
 wolde bydden of de helste
 mynes rykes dat wil yk dy
 gene done ghyk de dochter
 vnde vngede wat sy bydden
 scholde do sprak de moeder du
 schalt bydden dat hec dy gene
 sachte iohes hoft de koning wil
 de sijn eed mycht breken vnde
 lyt em sijn kofte af slay dese
 eed was bestellen geston vnde
 bestyken geleyst *kynd leue*
vor sodane ede schal du ware
kynd leue du schalt myne messe
laten sweren est du dat beware
maakt ghes dat sijn ey mensche
to den hyligen byden vnde wil
anrecht sweren ghyff em donch
god den eed ihu vp dat dy god
al dy gebreke verlate dy sijn zo
bose vnde zo hard dat du leyd
anrecht sweten du deyst gode
tary dat va wil yk dy ey ex segge
 it was y may de was
 eyne anden schul dach hec

Fragment. Theol. 68

gebod:

De dar want hec ze geslagen
 hec op vp dome bedde / de
 hec en to vnde vngede de en
 em were *dy sprak hec*
byn also ze geslagen vme
mytycde den yk swere lyt
en lytba was em ze to slage
at leue sath dy dy ey e lere
ren vnd lant y mynade tho
*rechte sweren **kynd leue***
ken dat ander gebod wol holde
schal gode mycht loue dat du
de hoiden wilt dat is vele
dat du mycht louest wey
du louest vnd mynde holdest
may wil yk dy wol ey ex segge
 at was ey rydder de loude
 sath ouer mer dan na lyt
 dat slypen va tyde to tyde
 dat hec sijn done was
 ey heling may done was
 ne pome. *perbar hec sach*
en de dincle byde yk ey
 den mynen dach beth to
 myn. *yn de nacht zo lyt*
my may zo ghyk hec to mere
 to hude hec yn der nacht
 vnt eyre ghyk des morgens

f

Fragment. Theol. 68

De vormade em dat hee s
beheren scholde hee soue
gode dat hee sult beken
vnde hee dede des wylt
hee dit lange wotogen
Done wart hee kung hee
na syne beudere de qu
de vnde souede dat hee s
louete seysten wolde Done
gene lude styme lyue
beddet vor my hve stin
swarte baren de wylten
ten Done wyl de bruder
syne kumpen an ore gebed
sprink gene vwe gebed
my ghesulpen Done sprin
ne broder wylt wylt
noch beken vnde den g
leysten hee wolde des w
dat na begude hee ehter
pende d wy hve kumde
groot vnt dat wyl my
nen beddet god vor my
bedden Done wart hee
vures los Done vormade
em ouer syne gelouere
wolde ehter wylt
leuten qua hee van sult

deden beyde ey gelofte dat sy ore
kustheit wolden holden dat na
gesticht dat de nun dit gelofte
bink vegen der vrouwe Done wyl
so vnduldiat vnde sprink de
uel hebbe de vrucht de her ge
reled werd do de ihud qua Done
wind or ey sone Done de wylt
en yavold Done qua de daniel
vnde sprink to der vrouwe
my my kumde dat myne v
reyde dy ouer dy var so wyl
vnt dat halen De vrouwe wart
van herten ze bebrued wan
sy dat kumde an sach so begund
sy to weynende dat begude dat
kumde to merkede vnde vragde
wike warvme dat yd we dat
sy weyde wan sy en an gesege
dy wolde em des wylt seggen
de sone lyth wylt af hie wyl
de dat vo wery Done sege sy
em alle siche hee makede sult
rede vnde syp to deme pauwe
vnde hilagede in syne nos De
pauwe gaf em syne bryff vnt
sande en to em bessa
thruy de bysscop sande en wylt

Dyn vob iuss. mit. gebod:

Sanctus Matheus de qua
 on ey heydensich land vnde
 pTchede dar den ersten gelowen
 done wolden sy en mocht hore
 do had hee vnsen heren god dat
 hee dar yem vnsen ryken dede
 dar hee mede behand worde
 done sprak en vns he to dat
 hee med syneme stafe scholde
 schryue enen kerevte vnder
 erden done hee dat gedan had
 de done vand dar enen kule
 vnder erden done sprak en vns
 leue here to welk mesche wol
 de vnder kule stagen vor al sone
 sunde de scholde minner mer
 dat vege vns lyden done quā
 ey vnder de hylt nicolaus
 de stact dar yn done hee dar yn
 quā done vand hee enen dore
 vnder syden dar gynst hee yn
 vnde vand dar ey minister dar
 vand hee monyke yme de
 hadde alle wyne alien an de
 pweke to en nicolaus do vnde
 v le behorunge home
 schyn vns vnsen den name
 ihu xpi to s leuedigen go

vren
 den
 to ha
 also
 den
 meen
 meyn
 best
 best
 hee
 vnde
 do he
 hinc
 en yn
 an de
 to ha
 vnde
 en
 ouel
 gflug
 flug
 pen
 vns
 wy

wolden done vrp hee an
 men vns heren ihu xpi
 d vngynst dar sprake wisse
 als done vnderde hee vand
 den hee vand dar gve
 meen en echer to vnde sprake
 meyn ihu dat du my euerwre
 best vns wylken do noch vnsen
 best en to querende dar ma
 hee sy ey gwech vns vnd spake
 vnde vns wille kersam sy
 do wy do yn dat vns wpe
 do hee vns wille don wolle done
 hinc sy en vns vnde wopen
 en yn dat vns done vrp hee on
 an de name vns heren ihu xpi
 to ha d vngynst dar vns to hat
 vnde hee loe done gynst hee yn
 en vnde de dar legen vele lude
 vns en vns done dar gynken de
 ouel n geyste bouen en med
 gflug andigen kidenen vnde
 flug sy vns vns ge dar gre
 pen an vnde sprake wylken
 vns vns vns don alius wyl
 wy done hee des vns
 done hee vns sy en
 done med glingen liden
 done vns hee euerwre

Fragm. theol. 68

Fragm. theol. 68

namen ihu to hant waer
Dome ghynt hec vorbat
to eyner lantgen bructie
smaal alse ey wech vud
ey ys **Dar** vnder ghynt
Dat was vressyl vnde
misse hec vo **Dome**
lee neyne wege vnde
bedriued **Dome** dante
den namen vnses heren
de ey zo dente hadde ghynt
vnde ghynt vnde se
nen vout by dant strack
typ den hylige name
volgede med de anden
to yewelle vnses
vo ay den name ihu
qua hec vpon eyne vum
wefe **Dar** macten ey
ne ingehunge **de** brot
to eyner smid de was va
vnde in gulde vnde va
he ene vnde so spreke
Dar paradys **de** hec
wolde **Dome**
ysten honden to
vnde sijnulden lude
wat d' ghesen best
de hec luh wedde

med groter v... **de** quon
ey bose meische vnde bedroft sy
de hec to gebrecht hadde wat sy
hebben vnde **Dome** hylige sy
vnder wegen vnde sy want byster
vud ware eyne openbare sin
Deyne mer went vud yuwe
ghechten zo eyde sy vo den name
vnses heren ihu xpi vnde vpon
den sin vud wolle sy neyne
sude **de** vnde ghynt heymeliche
vpon eyne name sijnne vnde
kinder yhi yn **Dar** stre **eyne**
name vud sy ge vud vor
dat ge vud gods **Dar** sach sy
ey groth vud **Dar** sach sy d' h
men **Dar** yn vud alle de **Dar**
vome **Dar** by was ey t' vud pel
D' ghynt alle de ghynt
Dome lyp sy oh ey **Dome** tempel
vnde vud de **Dar** yn **Dome** stund
vnses leue be vud de dore vnde
stote sy vud **Dome** lyp sy also sy
ger... was **de** **de** vud
geworpen yn **Dar** vud de vud
to eyner **de** **de** **de** sy yn de
vudde sach **de** vud vudde leu
vudde ay **Dar** vud
name vud spijt to orel se en

wolte en dar to mynre dat
 hee synre godes vor sake scholde
 vnde scholde af gode an beden
 do hee des mynre don wolde do
 hys hee en med kumpelen to
 slan vnde hys en leggen yn
 eyn kerken **Done** was gene vro
 we dat hys kerken vnde kerkede
 dat vnde brachtet sachte bla
 f basilus dat hyst vnde de
 vunde vnde brot vnde ey lichte
 dat my hee vnde sprak to der
 vrome **Du** schalt my alle vne
 opperen ey lichte yn der kerke
 vne myne wyllle to schal yd
 do wol ghyman dyn vnde
 dar na hys de koning basilus
 vp hongen vnde hys synen
 luthas med hys krouele to vnde
 dar **queme** souen vrome vnde
 entphynge dat blud dat van
 synre luthas ley de hys de ho
 mynre alre male an ghype vnde
 mynre sy dar tho dat sy afgode
 an be den scholde **So** sprake
 scholde **Den** god an be den
 en vne wy wyllen en
 dinge by dat my vnde

Fragm. theol. 68

doe was dar eyne mede de hys
 doe hys de na de hemeden
 vnde wamp sy yn dar vnde
 sprak **My** were bereyd to ster
 fe de vne godes wyllle done
 en de vne hys **O** hertiche
 hys moder lath vne mynre vnde
 vne du hest vne ghyssed
 mynre brusten spise vne
 iof med der ewygen vnde
 doe hys sy de vnde allend
 sa vne vp hongen vnde hys
 ey lichte ok med hys vnde
 to vne or vlesch sachte to mynre
 alre ey sney vnde vnde hys
 vnde luy anelli vnde blud
 dar **quar** de hylige engel vnde
 vnde sy vnde sprak lebbet
 vne vne vnde wese stede
 vne vne guden vnde hys
 vnde vullen brude dem vne
 dar ewyge luy **Dar** na hys
 hys afneme vnde hys sy vne
 ey lichte vnde dat vne
 vnde hys vnde sy ghyge
 vnde dem vne do
 en sy hys de hys de
 dar na hys de hys

Fragm. theol. 68

hien altemale done quare
lich engel vnde sprach
vns vnde entphange de
de dy god bereydet heft
qua hee gunde vns der
sin ant anlant was fil
so schone dat ys allen
derde de dar weren done
de rycker dat men em
puelde af slay dar vyl
sone sine vnde had vuse
beren vor al de sene de
odder krast weren vnde
hulpe an rype dat so
oer em verbarnde
cyne styme va demie ho
vnde sprach du byst ge
dar na wart em son ho
gestlagen. hynd sene
wyl ik dy ey ander seg
Anctus loingus wa
rydder vnde had v
med cyne spere donal
sute vnde hee me
deme blude dat v
syden vloch dar mit
hee sone ocher vnde
sente vnde enph

so verlos hee sone sprake nyche
hee ryp wo ah den n me vns
here ihu xpi do nas longus
cyne ecc vnde to sluch alle de
afgode Al de ouelen geyste
waren vth den afgoden vnde
waren yn den rycker vnd yn
sone kripene vnde done sene
ly sok vor de votte logim.
Longus sprach warime wo
ne dy her yn den afgoden do
spraken so warime den mine
godes wist minud dar ys
vuse wouyge done wart de
rycker blond do sene suth
longus to em du schult sach
weten dat du wylt gesund
machst werden du docht my
dene yst so wan vth doo byn
so wyl vth vor dy bydden so
schalen gesund wden beyde an
deme loft vnd an der zelen
do hand loch hee em dat loft
af slay da na qua hee to sy
neme lufftme wo vnd vpsone
hny vnde had Alro hand vnd
hee gesund vnde wart dar n
ey gud meuse. Longus
was ey ryl
alro de hande ey hand

De afgode an datt wort vint
 nyche on done lythen de vacht
 to stan med kinnipelen Also lage
 dat sy lameden yn oren avaten
 Done sprek vint wat synt in
 dyne gade vup sy an dat sy in
 gesund werden Done sprak de
 rychter vor maast du des vilt
Ta sprak hee yn deme name
 vus heren ihu xpi zo vor maast
 yn dat wol Done sprak de rych
 ter dach also hee bad vus sine
 heren vor sy sy warden gesond
 noch zo wold hee vus geloue
 vnde sprak to syne vade
 dyne hant vnde stieret van syne
 geloue dat vint anders dach
 kwet dan to den dat halp aller
 vacht **D**ar na lyth hee dat hant
 besturen yn syne kame vnt der
 kammer grot zo edel vnt hee dat
 vnt al deme gesunde vorwude
 de vader grot kymelike vnt
 sach den sy het wach hee de
 vnde sach dat yn engle by de
 hant stonden yn grot klachete
 to den dat wach hee blind done
 vnt dat alle de stad to same
 de grot done vnt de de

Fragm. theol. 68

erd geboren to vnechte hee vnt
 sueden alse sy tode **E**n werd
 den geguenen sy gub engel alse
 hee anden meschen **D**ar na
 yn hee also vor metten werd
 hee spreke hee sy x godde
 zo vorwed syne de hylige
 vnt vnde de ouelgeyst vnder
 vnder syt syne hee werd
 dach vnde alle voden de vol
 yn em vnde huyen wedder
 tempel to iheru **H**ee spreke
 hee sy x hee de dryged to de
 yn male de lude med syne
 vnt lere hee sendet syne
 vnt vnt ouer al de weest de
 vnt syt alse hylige lude vnt
 vnt vnt vnt den rechte gelo
 vnt vnt vor heren vele volkes
 done anden male bedreged
 de lude med syne valsche
 vnt vnt deyst med der swarte
 vnt vnt vnt hee lech de de
 vnt vnt hee lech de belden
 vnt vnt vnt vnt vnt
 vnt vnt hee lech dat me
 vnt vnt vnt dat wude
 vnt vnt dat vnt heren

Fragm. theol. 68

De lange verghader ys vnd
en allen gemint de en volge
to demc worden male bed
hee de luise med pynen
en alle de pynen an sechtgen
hee kan der dencken de en
volgen vnde nomaad m
nen odder vor hopen dat
demc med sonec wyllen
med sonec merke. **D**
so hinned enoch vnde hec
vnd demc paradijs de p
wedder en vnde hec v
heer beyde joden vnde hec
de lech antevist joden v
ore lychame leggen v
straten to iherlm vnde
daer dat sy nomaad dar
by sijn wedder v
dode **S**o hinned v
van demc hemele de spr
also Enoch vnde hec v
sijn vnd sijn v
dar nu so leued antevist
xv daege vnde settes
sijn vnd sijn
So hinned sijn v
wedder en al dar. **D**
hee woldich ys de w
de

F
fugecay daese **A**llus nomaad an
terrist sijn ende de jon vor omc
god heft gemint. **A**lde gene
de sijn vor omc god nime de sijn
enkeles besen de nime vo
heft ende **A**lde gyl demc honyge
cesares van demc wyl yk by ey
alome seggen **D**at sijn miken

At was ey hec des honyg
des honyg cesares de w
groter macht de werld al v
vnde qua oik to iherlm to demc
holygen gfe **D**ar qua em al
sulke vernisse tho dat hec dar
acht dorste blyue **D**ar man
vnde sijn holt des hylige v
vnde sijn med sijn v
land vnde loch binnen emen
hoeken gevegen toene van sulue
vnde van golde vnde van die
ven steven **D**ar hadde hec v
laten leyden med hec soken
vopen water vnde loch dat ma
kenen wedder vallen est **D**at
regen we **D**ar vnd weren pers
vnde wagen de laren dar v
dat sijn de dree wesen **D**ar
sijn hec vnd demc w
gulden toene vnde settes

to machmed vnde vyl
him vnde lede em sum
vnder schot vnde such
vnder alre hie gewon
Alle volk hie mach
eynen god. **D**one gaf
eyne ce wu sy louen
wan sy vanden zo et
des dages wist. **H**e
eygen sy dene wu v
den wan sy bedey s
mussen sy vsten oren
waschen. **E**v man mu
helben in wyf to ho
wuid mochten soft v
wol neme vp dat de
saw destu waster we
med eyne alden eyne
wyse begrepen man
men beyde. **W**ant ey
grepen med eyner dy
le hie was dene sluc
achte slage. **V**ele and
staf hie ey to h
he wen and eyne
god. **E**lar was ey
da vrome de meye

seine
vnd
yn
was
v
em
ben
sy
uhas
wol
v
das
wol
de
elak
uise
h ma
v
de
e de
ey
h
elak
v
e la
de

want hie vorge. **D**one hie
hie minben ey siche. **D**ar schol
de men em yn legte men hie
dat we vnde hie hie eyne
tempel den hie hie boue welfen
med tygel steinen vnde hie
dar hie setten eyne gude s
de dar edel was. **D**o hie dot wa
dome wch de srey de boue vnde
gewelste was de vfen lude med
deme doden yn dat gewelste
trume dyt minne wol gelo
gen sy. **A**ho bedroch hie dar
volk. **N**och zo louen de beger
menigen yn em alre eyne
Aber hie yk bidden yn d
god leved in wylt ye dat d
de gebod. **D**ond leue dat wylt yk
gerne leuen dy vp dat du god ey
biddest. **L**ach. **D**ruide
Als dende gebod godes
ye dith. **M**ensthe du
schalt de hylige dacht
voren vnde du schalt yn de
hiligen dacht wylt arbeiden
wentele dacht myshaged vnsce
leue herengode ze dar van
wylt yk do ey bidden
In man was de hie hie

kenen kerke Van dede hee ey
 lofte **D**ie mee min mer an
 oreme daghe mer arbeiden
 wolde **H**ie want hee gesunt
 frot lene lath dy dyt eyne se
Inwesen vnde hold dyne vore
Lynud lene wylu dyne vore wil
 wolden ze schalre yn demer hy
 lichen daghe nythe dange.
Sutte Augustus spreke also
 walt mesche yn demer hyligen
 daghe dange. De mochte alomeer
 pligen odder haken odder ey
 ander werk don hyr vny nyl
 dy ey belde seggen dat mke
Ae was eyne vuchrome de
 plant gene to dange
Dan demer hyligen daghe **E**ys
 dages qua so to hus van de
 dange vnde was vnde vnd
 lappen de dacht or
 hylige lude queme vnde
 vprante perde vnde furd
 sy hen yn eyner dat de was
 dacht vnde brachten sy hen
 vol lath. **D**e spreke dyt v
 eyne qude dagersche sature
 als bouen dat sy wol
 vnghe mach dar qua ey

D. Fragm. theol. 68

the Sy want gebrech yn
 spinn. **D**one verloude sy
 sy min mer damen wulde
 wand sy weddet gesunt
 lene lath dy dyt eyne se
 merke noch ey ander
In demer lande to fassen tho
 liche schaged yn des hy
 ligen esten nacht **D**omey de
 vrene sankt done staden
 vnde lude op demer kerchhoue
 spreke **W**y wullen ey
 lunk sprygen dat wy waz
 vden **D**ar beguden sy tho
 dende vnde to spryngede
 de pster begyuen scholde
 hylige wylu myse done
 hee vth vnde lath sy dat
 solde af lath **D**e lath
 aff done spreke hee nu
 vnde **D**e hylige here
 magis **D**e hyr ey boued
 dat gy to spryngt mo
 v gunt val **D**at geschag
 v gunt val **D**e hylige here
 sy my wude **D**e
 wylt vny oren sone
 vstere docher vny ok

Fragm. theol. 68

eyne kint bed vnder ey
So dat ynt vme quier de
den sy vp dome b. m. n.
wa dar alen dar seggen
sloppen in d. i. g. v. m. k.
macht dome worden sy e
konde e. t. l. y. k. e. s. t. o. r. k. e. n.
e. t. l. y. k. e. k. i. o. u. s. e. w. y. l. e. d. a. r.
d. e. s. s. e. r. w. a. s. x. v. m. a. v. m.

Vrouwe hie leue merke
L. y. n. d. l. e. u. e. S. u. s. i. s. t. a. l. t. m. i. c. h.
in deme hyligen d. u. c. t. e. d. e.
w. o. r. t. d. e. n. s. u. d. e. r. o. k. t. o. a. l. l. e.
w. o. r. d. e. d. e. a. l. l. e. e. d. e. s. s. e. k. e. v. m.
op dat dy god geue de v.
de dar enyck v. h. y. v. a.
yk dy e. x. e. m. p. l. s. e. g. g. e.

D.

Dat was eyne edele
we de h. k. g. g. u. d. e. n. t.
to der was zo leue to d.
de dar sy leuer d. a. n. e. d. e.
s. y. a. n. t. o. d. d. e. r. d. i. n. k. v. i. n. d. e.
m. e. c. k. v. a. k. e. d. y. e. e. t. h. e. n. d. v.
g. e. n. d. e. s. w. i. l. l. e. w. a. n. s. y. n.
d. a. n. e. d. e. z. o. w. a. n. t. s. y. m.
v. i. n. d. e. d. a. r. w. e. r. e. n. d. e.
v. m. e. b. e. d. r. u. m. e. d. e.
q. u. a. d. a. r. e. y. b. r. u. d. e. r. d.
a. k. e. s. y. o. u. e. r. d. e. d. o. c. t. o. r.

v. m. p. r. l. e. u. e. v. r. o. u. w. e. v. i. n. d. m. e. d. a. l. l. e.
s. a. l. v. a. t. i. o. n. S. u. s. i. e. n. t. i. n. g. e. w. y. l. e.
d. o. n. e. s. p. r. i. n. k. s. y. v. k. w. o. l. t. k. m. y. c. h.
v. m. e. d. e. s. s. e. w. e. r. k. v. o. r. l. o. u. e. m. y. n.
d. a. n. t. m. e. n. d. m. y. l. e. u. e. d. a. y. s. e. d. u. n. d. w. e.
d. e. n. e. d. a. r. v. k. v. i. n. d. e. m. e. h. e. m. e. l. y.
d. e. e. u. v. o. l. l. i. k. e. d. a. n. c. e. n. s. o. d. e.
h. e. e. s. p. r. i. n. k. d. o. a. s. t. e. r. v. k. l. o. u. e.
d. a. r. b. y. m. y. n. z. e. l. e. n. w. a. d. d. u. i. t. h.
d. e. n. t. h. e. m. e. l. y. k. e. h. i. m. e. l. i. s. t. a. t.
d. e. s. d. u. b. e. g. e. r. s. t. d. u. w. e. r. d. d. y.
b. e. g. e. r. e. s. t. u. d. a. n. e. d. e. s. d. a. r. w. e. r. d.
d. y. g. e. m. i. c. h. d. a. s. p. r. a. k. s. y. d. a. g. e.
w. i. n. g. e. d. m. y. w. o. l. a. n. v. i. s. s. e. d. d. u. n.
m. y. d. a. n. g. e. n. d. e. r. g. e. m. i. c. h. w. a. d.
d. u. w. o. l. l. o. u. e. v. k. v. i. s. s. e. n. e. h. y.
g. o. d. e. a. l. m. y. d. a. n. t. m. e. n. d. m. y.
d. e. s. s. e. k. e. w. o. n. d. e. v. p. d. a. r. v. m. m. d.
e. n. e. n. d. d. a. n. t. g. e. S. u. v. i. d. g. e. y. s. t.
l. o. k. e. h. i. l. e. d. e. a. n. v. i. n. d. e. d. e. n. e. d. e. v. m.
t. o. m. e. l. o. u. e. h. e. r. e. n. g. o. d. e. e. n. d. e.
v. a. n. d. e. r. s. h. i. u. s. b. e. r. t. h. y. n. d. e.
v. e. r. d. o. n. e. w. a. n. t. s. y. h. e. a. n. d. d. o.
v. o. r. m. a. n. d. e. s. y. o. t. e. m. i. n. d. e. d. a. r.
s. o. b. y. d. i. e. n. s. c. h. u. l. d. e. v. i. n. d. e. e. n. t. h. a.
y. e. n. d. e. n. h. o. l. i. g. e. n. s. o. c. h. a. s. v. i. n. d. m. y.
h. o. l. i. g. e. s. a. c. i. n. e. t. s. y. s. p. r. i. n. k. s. y.
w. o. l. d. e. d. e. s. w. i. s. t. d. o. n. d. a. r. w. e.
d. e. n. e. d. a. r. d. e. b. r. u. d. e. r. q. u. i. d. e.
o. r. d. a. r. d. a. n. t. m. e. n. d. h. e. d. e. g. e. l. o. u. e. d.

kynd yn geboren dat wert
 luf vormissich vnde en
 strege vander massachtich
 vnde en achter man

In deme .xxj. Dage des
 manes zo schaltu late van
 allen dyngen. Vorgyssa on
 wat dat vor lustu. wat ge
 soeken ys dat wert weder
 gevonden de drome dat sint
 ydel mere. De seke wert d
de to reke odder hee siken
 vnde steruet yn korter tyd
Dat kynt dat dat yn geboi
 wert dat wert arbeidedich
 eerlyk wys barmhertich.
 vnde wof dedyck vnde best
 ey teyken yn deme werhofde

Fragm. theol. 68

Dat kynd dat dat yn geboi
 wert dat wert ey kyser ey
 on. Der vnde wader menich
de so wert sy mudich en dol
.xxiii. Dag des manes
ys mithe to allen dynghen
de seke steruet drome vnde
teyken doch mit gudes
at en dromed. Dit kynd
at dat yn geboi wert. Dat
wert ey venter vnde ey suter
vnde de insonne wert stark
In deme .xxv. Dage des
manes zo yssa gud yaget de
reke wert boney drey dage
o reke. De drome teyken
nichte Dat kynt dat dat yn

Fragm. theol. 68

geme tekenen de crone
to vroncken dat kynt dat d
yn geboren wert dat wert
gud lefelyk erlyk vnde
e. xxviii. dat d
ys gud. Beket syk de kin
mycht de yn deme dache wsta
krant wert an deme negte
dache zo mod hee sterfen. De
drom schader mycht. Dat ky
dat yn deme dache gebon w
dat wert arm vnde vnoes
nen de hufrowe wert horsa
vnde vnderdanych ok d
e yn deme. xxix. daghe
des manes kranck wt de ma
siken bett yn den dod vnd w
dich gesund med arcedye.

En demane ys yn doe
teyken dat dat h
aries vnde wert gedudet ey
vay zo yssed gud latend yn
deme arme. Dyt teyken
ys heyt vnde droghe vnde
heft geue eyne scone thyd
dat dese mycht besohere dat
hoft. lach heyne hope setten
ath ok heyne hound adere.
Deyre dese mycht dat hof
vnde allent dat dat yn ys
dat ys eyne guden anbegy
nes vnde wat syk behoret to
arbejdede yn deme viue dat
heft vnde ey ende de some
heft wat gelykes med deme.

aus Eb 3081

1-1

24
 teyken ewigelicheit. Also
 de ras krankt ys also ye ok
 de sune yn dessem teyken
 zo ys de thyd des daches vnd
 des nachtes hold. **De sune** ys
 yn dem teyken van sichte
 getruden dache betw drey
 dache na sichte tyburand
 vnde dat teyken heft hercap
 ouer dat host des meschen

En de mane ys yn de
 teyken dat dar hys.
Chaure vnde ys eyn bulle
 zo ys dar quat latend yme
 wete dat regiet ouer den
 gansen hals yssed eynes ge
 den anbegynen zo heft ys
 gerne eyne schone thyd. **De**
 sune heft wat gelikes med
 dessem teyken. **De bol** ys
 starker wan de van hys
 wan de sune ys yn desse teyke
 des bulley zo ys sy hether
 wan sy was yn dem teyke
 camel. **De sone** kumet
 yn dyt teyken drey dache na

24
 2
 k que wedder yn vnde we
 yn dessem teyken kumet vnt
 yn vonden de ward que wed
 er gegrepen. **De sone** heft
 wat gelikes med desse teyke
 he van der nature vnde van
 der hotten toyer lude wem ge
 ry ey kumt. **Also** wert de er
 gechyltet van der sunen de
 erde van solt gyft de frucht
 he wan de sune yn dessem
 teyken ys. **De sune** tredt yn
 dyt teyken dy sichte poten
 en dache betw twe dache vor
 en dach geruast vnd prisy
En de mane ys yn de
 teyken dat dar hys. **Cac**
 tals ys de kreft zo ysser to
 vnde myddelmatyck dat
 teyken heft herschap ouer de
 ende. **De sone** heft wat ge
 likes med dessem teyke wete
 he de kreft to ruyghe geit
 vnd dripped also geyt de
 vnt der sunen van vns vord
 vnde stuyet dem eyen grad

gelykes med deme loue. **D**
de loue ys dat aldergrymme
dyt mak inden dyren als
ys de sone wen sy ys yn d
sone teyken. **S**o ys sy alder
heyste vnde alder sterken
En dyt teyken stummed de sie
kon suthc allecus dache
to suthc agnpu dache. **D**e
ys ghe heyt vnde droge v
ys der **E**ric nature
Wen de mane ys yn v
dat ys yn der ynsf
so ys quat latend dat tey
ys gerne hold vnde droge
vnde vnsuchtbar. **H**yr v
yffed mycht gud mych nem
ok mycht gud zegend. **D**e
plugend. **W**en de sone ys
yn dessem teyken so yff g
klar weder. **D**yt teyken he
herschap ouer den buh
ouer dat yngen. **D**e
de sone ys yn dessem
so heft sy wat gelyk me
hushoue wete de ynsf

yn suthc mattheus dache **mae**
En de sone ys yn deme
teyken der maghen **so**
yffed gud latend **yd** sy sone
dat de mane d to yng were
odder to old odder. **D**yt
teyken ys heyt v d ynsf
De sone heft wat gelykes
med dessem teyken wente
alre by der wagen alle dyk
gewog yn werden. **alre**
thys lyke heyt vnde **da**
nacht synt sone allyke lang
Dyt teyken heft herschap ouer
de lenden. **D**e sone ys yn des
sone teyken **yn** dache vor
suthc mattheus dache **bet** to
suthc lucas d luan dache **mae**
yn de sone ys yn scorpioe
so yffed quat latend **dyt**
teyken ys vucht vnde hold
vnd fleematare nature vnde
vroulyk. **yn** de cyne quat
andegynos wete ys heft her
schap ouer de sone med
de klote vnde des gelyk.

to vromden dat hinc dat d
yn geboren wert dat wert
gud lefyt exlyk vnde
e. xxviii. dat d
ys gud. Beket syh de kin
mact de yn deme dache vsta
krank wert an deme negte
dache zo mod hie sterfen. De
drom schader wact. dat h
dat yn deme dache gebon n
dat wert arm vnde vvoor
nen de hufrowe wert horsa
vnde vnderdanych ok d
e yn deme. xxix. daghe
des manes krank wt de m
siken bety yn den dod vnd w
dich gesund med arbedye.

En demane ys yn doe
teyken do dat h
aries vnde wert gedudet ey
van zo yssed gud latend yn
deme arme. Dyth teyken
ys heyt vnde droghe vnde
heft getue eyne schone thyd
dat dese wact beschete dat
hoft. lach keyne hope setten
lath ok keyne hound adere.
Serve dese wact dat hoft
vnde allent dat dat yn ys
dat ys eyne guden anbegy
nes vnde wat syh behoret to
arbedek yn deme vure dat
heft vnde ey ende de some
heft wat gelykes med deme.

